
Kyrkomötet

Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2023:11

Arbetet för migranternas återvändande

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2023:72 Arbetet för migranternas återvändande. Motionen föreslår att Svenska kyrkan ska verka för att personer som har fått asyl i Sverige ska återvända till sitt hemland.

Utskottet delar inte motionärernas uppfattning om att detta skulle vara en uppgift för Svenska kyrkan och föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2023:72, punkt 1,
2. avslå motion 2023:72, punkt 2,
3. avslå motion 2023:72, punkt 3,
4. avslå motion 2023:72, punkt 4.

Motionens förslag

Motion 2023:72 av Axel W Karlsson och Lennart Matikainen, Arbetet för migranternas återvändande

Kyrkomötet beslutar att

1. uttala sitt stöd för att Svenska kyrkan ska verka för återvandring,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att söka dialog med Migrationsverket och andra relevanta myndigheter om vilka behov som finns inom återvandringsarbetet,
3. uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en strategi för kyrkans återvandringsarbete på såväl nationell nivå som stifts- och församlingsnivå,
4. uppdra till kyrkostyrelsen att se till att Svenska kyrkan på sin hemsida informerar om sitt återvandringsarbete.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2023:72 i Ln 2023:10y, *bilaga 1*.

Bakgrund

Begreppen ”återvändande” och ”återvandring” syftar på två olika grupper av personer:

”Återvändande” syftar på en asylsökande som har ansökt om uppehållstillstånd, men fått avslag. Migrationsverket har då beslutat att personen ska återvända.

”Återvandring” syftar på en person som har uppehållstillstånd i Sverige, men som på egen önskan vill flytta tillbaka till sitt hemland. Migrationsverket ger information om hur personen kan gå tillväga.

I diakonin får individen stöd

I det diakonala arbetet möter församlingen människor som är i behov av samtal och stöd. Det är individens behov som avgör vilket stöd hen får. Om någon söker stöd för att återvändra är det därför naturligt att hjälpa hen att ta kontakt med Migrationsverket. Stift och församlingar har inte lyft till den nationella nivån att detta skulle vara ett vanligt behov.

Svenska kyrkan har dialog med Migrationsverket

Migrationsverket har inte i sin dialog med Svenska kyrkan eller i det forum som finns mellan civilsamhälle och Migrationsverket uttryckt intresse för samarbete kring återvandring. Det har dock från hösten 2023 blivit möjligt att ansöka hos Migrationsverket om projektstöd för att driva projekt om frivillig återvandring.

Act Svenska kyrkan har andra uppdrag och arbetssätt

Svenska kyrkan finns via Act Svenska kyrkan i andra länder, eventuellt i länder som tänkbara återvandrare kommer från. Act Svenska kyrkan, andra medlemmar i Act-alliansen och dess lokala partners kan dock inte möta tänkbara behov som återvandrare har, eftersom de arbetar med humanitär katastrofhjälp och utvecklingsinsatser utifrån ett principbaserat och rättighetsbaserat arbetssätt.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2023:72.

Utskottet vänder sig mot motionärernas förslag om att Svenska kyrkan ska verka för återvandring. Kyrkan har, menar utskottet, ett helt annat uppdrag som handlar om att möta människor med generositet och att ge dem stöd och hjälp. Läronämnden skriver i sitt uttalande att en central tanke i bibeltexterna, som vi också möter i den kristna traditionen, är uppmaningen att ta emot och visa gästfrihet mot främlingar (Hebreerbrevet 13:2).

Utskottet hänvisar till läronämndens uttalande om att stödet till migranter är en självklar del av kyrkans uppdrag. Hur det arbetet gestaltas i församling och stift ska inte regleras av kyrkomötet. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 5 oktober 2023

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Anna Yngvesson, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Olle Rydell, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Kerstin Eskhult, Karin Stierna, Anna-Karin Westerlund, Peter Laufer, Britt Fält, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mattias Benke, Bodil Wennerström, Signe Wolf, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Jan Wahn, Jenny Delén, Rodney Engström, Gary Aelius, Margareta Carlsson, Lina Ahl, Christoffer Stavenow och Marja Sandin-Wester.

SK 2023:11

Biskoparna Fredrik Modéus och Eva Nordung Byström har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2023:10y

Kyrkan och migrationen

Läronämndens yttrande över motion 2023:72

En central tanke i bibeltexterna, som vi också möter i den kristna traditionen, är uppmaningen att ta emot och visa gästfrihet mot främlingar (Hebreerbrevet 13:2). Alla människor är skapade till Guds avbild (Första Moseboken 1:26–27) och Kristus kallar oss att möta honom i våra minsta bröder och systrar (Matteusevangeliet 25:40). Kyrkan är därför kallad att möta människor i utsatthet utifrån deras behov och situation. Stödet till migranter är därmed en självklar del av kyrkans uppdrag. Hur det arbetet gestaltas i församling och stift ska inte regleras av kyrkomötet.

Med hänvisning till motionens ärende vill läronämnden påminna om sitt yttrande Ln 2003:11y om Svenska kyrkan som en del av den världsvida kyrkan:

Kyrkan är inte etniskt bestämd och nationerna har ingen konstitutiv betydelse för kyrkans identitet. Kyrkan är Guds folk och Kristi kropp. Med sitt centrum och sin livskälla i Kristus och evangeliet om honom har Svenska kyrkan som en del av den världsvida kyrkan ett uppdrag i Sverige. Det är ett gudomligt tecken att de människor som i Sverige inbjuds att tillhöra Guds folk återspeglar rikedom i skapelsen och i Kristi världsvida kyrka.

Uppsala den 25 augusti 2023

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Jenny Ehnberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Ninna Edgardh, Eva-Lotta Grantén, Marta Axner Ims, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.